

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 28.10.2004
COM(2004)747 końcowy

2002/0222 (COD)

Zmieniony wniosek dotyczący

DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych
Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego znoszącej dyrektywę
87/102/WE i zmieniającej dyrektywę 93/13/WE**

(przedstawiona) przez Komisję na mocy art. 250 ust. 2 Traktatu WE)

Zmieniony wniosek dotyczący

DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego znoszącej dyrektywę 87/102/WE i zmieniającej dyrektywę 93/13/WE

1. STAN PROCEDURY

Wniosek – COM (2002) 443 wersja ostateczna – 2002/0222 (COD) został przyjęty przez Komisję dnia 11 września 2002 r. i przekazany do Parlamentu Europejskiego i Rady dnia 12 września 2002 r.

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął opinię w sprawie wniosku Komisji dnia 17 lipca 2003 r., CESE 2003/918.

Po pierwszym czytaniu dnia 20 kwietnia 2004 r. Parlament Europejski przyjął 152 poprawki.

2. CEL WNIOSKU

Dyrektywa 87/102/EWG dotycząca kredytu konsumenckiego¹, zmieniona w latach 1990 i 1998², stworzyła wspólnotowe ramy dla funkcjonowania kredytu konsumenckiego, wspierając tworzenie wspólnego rynku kredytów i ustanawiając minimalne wspólnotowe przepisy ochronne dla konsumentów.

Na podstawie szeregu raportów i bardzo szerokich konsultacji z udziałem zaangażowanych stron ustalono, że dyrektywa 87/102/EWG nie odzwierciedla już sytuacji panującej obecnie na rynku kredytów konsumenckich, a zatem wymaga przeglądu³. We wrześniu 2002 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący dyrektywy

¹ Dyrektywa Rady 87/102/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego.

² Dyrektywa Rady 90/88/EWG z dnia 22 lutego 1990 r. zmieniająca dyrektywę 87/102/EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego, Dz.U. L 061 z 10.3.1990, str. 14-18, sama zmieniona dyrektywą 98/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. zmieniającą dyrektywę 87.102.EWG w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego, Dz.U. L 101 z 1.4.1998, str. 17-23.

³ Komunikat Komisji – Usługi finansowe: wzmacnianie zaufania konsumentów – kontynuacja zapisów zawartych w Zielonej księdze “Usługi finansowe: spełnianie oczekiwań konsumentów”, COM(97)309 wersja ostateczna.

ustanawiającej przepisy określające całkowicie nowe podstawy przyznawania kredytu konsumenckiego.

3. CEL ZMIENIONEGO WNIOSKU

W świetle opinii przyjętej przez Parlament Europejski po pierwszym czytaniu zmieniony wniosek pod wieloma względami odpowiada pierwotnemu wnioskowi dotyczącemu dyrektywy w sprawie kredytu konsumenckiego. Oznacza to w szczególności ograniczenie zakresu stosowania dyrektywy, wprowadzenie obostrzeń do niektórych typów umów kredytowych i usunięcie niektórych przepisów, które bądź to zawarte są już w prawodawstwie wspólnotowym, bądź to są w sposób zadawalający regulowane na szczeblu krajowym. Dyrektywa taka powinna wprowadzać pojęcie „kredytu wiązane”, zawierać poprawioną metodę obliczania rocznej stopy procentowej (APR), jak również uwzględniać wymagania co do informacji udostępnianych przed i w trakcie zawierania umowy kredytowej.

4. UWAGI DO POPRAWEK PRZYJĘTYCH PRZEZ PARLAMENT

4.1. poprawki przyjęte przez Komisję w całości

Poprawki nr 5, 8, 12, 13, 15, 16, 24, 25, 39, 42, 43, 46, 50, 51, 64, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 78, 86, 102, 104, 109, 111, 113, 116, 123, 125, 126, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 144, 146, 148, 199, 201 mogą być przyjęte w formie, w jakiej zostały one przedstawione przez Parlament, jako że czynią tekst bardziej przejrzystym i poprawiają niektóre definicje.

4.2. Poprawki odrzucone przez Komisję

Poprawki nr 4, 10, 19, 21, 28, 30, 31, 33, 44, 45, 47, 48, 49, 76, 77, 82, 83, 85, 88, 89, 93, 94, 106, 110, 112, 114, 115, 121, 124, 131, 137, 140, 142, 151, 152, 161, 175, 178, 181, 182, 183, 193, 196, 204 nie mogą być przyjęte przez Komisję.

4.3. Poprawki przyjęte przez Komisję w części lub podlegające przeformułowaniu

Wszystkie pozostałe poprawki mogą być przyjęte w części lub zasadniczo, po odpowiednim przeformułowaniu, gdyż wprowadzają szereg ulepszeń bądź to pod względem przejrzystości tekstu, bądź to w odniesieniu do niektórych zagadnień szczegółowych czy dodatkowych, które mogłyby okazać się przydatne we wdrażaniu wniosku. **W artykułach cytowanych w tekście poniżej zmiany zgodne z poprawkami Parlamentu są podkreślone, natomiast zmiany dodane przez Komisję są podkreślone i zapisane kursywą.** Wprowadza się następujące istotne zmiany:

4.3.1. Zakres

Z zakresu dyrektywy zostaną wyłączone następujące rodzaje umów: umowy poręczenia pożyczek na działalność gospodarczą, umowy poświadczane sądownie (popr. 59), umowy kredytowe zobowiązujące konsumenta do spłaty w ciągu 3 miesięcy bez dodatkowych opłat (popr. 60, 184), kredyty zaciągnięte w lombardach

(popr. 55), pożyczki w wysokości ponad 100 000 EUR (popr. 185). Powyższe zmiany zostaną wprowadzone do art. 3 (Zakres).

Komisja wnioskuje o wprowadzenie dwóch obostrzeń do warunków umów dotyczących informacji udostępnianych przed i w trakcie zawierania umowy kredytowej. Rodzaje umów objęte tymi obostrzeniami zostaną określone w art. 3 (Zakres), natomiast w dwóch nowych artykułach (6 i 7) wymienione zostaną wymagania co do wspomnianych wyżej informacji.

- Pierwsze obostrzenie odnoszące się do debetów (popr. 57, 179) zostanie sprecyzowane w nowym art. 6:

„W przypadku gdy umowa kredytowa dotyczy kredytu w postaci zaliczki na przekroczenie salda na rachunku bieżącym lub kredytowym w rozumieniu art. 3 ust. 3, konsument przed zawarciem takiej umowy otrzyma stosowne informacje na temat:

- całkowitej kwoty kredytu,
- stopy pożyczki,
- rocznej stopy oprocentowania kredytu w formie reprezentatywnego przykładu zawierającego wszystkie dane finansowe i założenia stosowane do obliczania wyżej wspomnianej stopy,
- kosztów ponoszonych przez konsumenta od chwili zawarcia umowy oraz czynników warunkujących zmiany tych kosztów, a także
- warunków i procedury rozwiązania umowy.”

- Drugie obostrzenie, sprecyzowane w art. 7, otrzyma następujące brzmienie:

„W stosownym terminie, przed przyjęciem przez konsumenta zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej lub jakiegokolwiek oferty związanej z umową kredytową w rozumieniu art. 3 ust. 4, kredytodawca lub, gdzie to właściwe - pośrednik kredytowy, dostarczą na papierze lub w innej trwałej formie następujące informacje:

- (a) całkowita kwota kredytu,
- (b) stopa pożyczki,
- (c) roczna stopa oprocentowania kredytu w formie reprezentatywnego przykładu zawierającego wszystkie dane finansowe i założenia stosowane do obliczania wyżej wymienionej stopy,
- d) czas trwania umowy kredytowej, a także
- (e) kwotę, liczbę i częstotliwość spłat.”

Dotyczy to konkretnych umów kredytowych obejmujących:

- niższe pożyczki (poniżej 300 EUR),

- pożyczki „dla ograniczonej liczby podmiotów, udzielane ze stopą oprocentowania niższą od normalnie oferowanej na rynku lub bez odsetek, oraz w przypadku gdy kredytodawca pełni swoje statutowe obowiązki w ogólnym interesie publicznym” (popr. 53),
- pożyczki udzielane przez stowarzyszenia typu non-profit, takie jak rzeczywiste unie kredytowe (popr. 61),
- oraz umowy kredytowe służące spłacie dotychczasowych długów konsumenta w celu uniknięcia postępowania sądowego, o ile warunki takiej nowej umowy nie stawiają konsumenta w sytuacji gorszej niż ta, w której był przed jej zawarciem (popr. 54).

4.3.2. *Umowy kredytu wiązanego (35, 105, 108, 165, 176)*

Pojęcie kredytu wiązanego zawiera następujące elementy:

„umowa kredytu wiązanego” oznacza umowę, według której dany kredyt służy wyłącznie finansowaniu innej umowy dotyczącej dostawy towarów lub świadczenia usług, a obie te umowy tworzą z obiektywnego punktu widzenia całościową transakcję handlową. Zakłada się przy tym, że całościowa transakcja handlowa to taka, w której: dostawca towarów czy usług sam finansuje kredyt udzielony konsumentowi; kredyt jest finansowany przez stronę trzecią, a kredytodawca korzysta z towarów lub usług dostarczonych przez dostawcę w związku z zawarciem lub przygotowaniem umowy kredytowej lub też umowa kredytowa odnosi się do konkretnych towarów czy usług, które mają być finansowane z danego kredytu”.

Pojęcie to zostanie dodane do art. 2 (Definicje).

W przypadku umowy kredytu wiązanego, o ile konsumentowi przysługuje prawo do wycofania się z umowy zakupu, będzie mu również przysługiwać prawo do wycofania się z umowy kredytowej. Dyrektywa nie odnosi się jednak do konsekwencji dla umów zakupu, jakie wiążą się wycofaniem się z umowy kredytowej. Precyzowanie takich konsekwencji w dyrektywie dotyczącej jedynie umów kredytowych wydaje się niewłaściwe. Tym niemniej utrzymane zostaną zasady określone w art. 11 ust. 2 dyrektywy 87/102 (prawo podjęcia środków prawnych przeciwko kredytodawcy), jako że zostały one wprowadzone w życie przez wszystkie Państwa Członkowskie. Zasady te zostaną zawarte w pełni w stosownym artykule.

4.3.3. *Informacje standardowe (popr. 62)*

Artykuł 4 dotyczący reklamy zostanie usunięty. Jednakże wprowadza się nowy artykuł dotyczący „informacji standardowych” w brzmieniu:

- “1. Wszelkie reklamy dotyczące umów kredytowych zawierają standardowe informacje, w tym informacje na temat kwoty kredytu, zgodnie z niniejszym artykułem.
2. W ramach informacji standardowych podaje się w kolejności podanej poniżej oraz w sposób jasny, zwięzły i widoczny, poparty reprezentatywnym przykładem, całkowitą kwotę kredytu, roczną stopę oprocentowania, czas trwania umowy kredytowej, liczbę i wysokość miesięcznych spłat oraz wszelkiego rodzaju opłaty związane z umową

kredytową wynikające z jej warunków i znane kredytodawcy. Jeśli do uzyskania kredytu lub reklamowanej wartości oprocentowania niezbędna jest usługa pomocnicza związana z umową kredytową, szczególnie ubezpieczenie, a kosztu takiej usługi nie można określić z góry, zobowiązanie do skorzystania z takiej usługi jest również podawane w sposób jasny, zwięzły i przyciągający wzrok, wraz z roczną stopą oprocentowania kredytu.

Jeśli podane wyżej warunki kredytu nie są ogólnie dostępne dla każdego pożyczkobiorcy, roczna stopa oprocentowania kredytu musi być podana za pomocą co najmniej dwóch reprezentatywnych przykładów.

W przypadku gdy na początku trwania umowy oferowane jest przez ograniczony czas niższe oprocentowanie, w informacjach reklamowych podaje się roczną stopę oprocentowania w przeliczeniu na cały czas trwania umowy kredytowej.

Przepisy niniejszego artykułu są stosowane bez uszczerbku dla dyrektywy [...]/.../WE z .../.../... (dyrektywa w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych)]”.

4.3.4. *Informacje przed zawarciem umowy (popr. 65, 188)*

Na etapie poprzedzającym zawarcie umowy udostępnione zostaną wszelkie podstawowe informacje, jakich potrzebuje konsument do porównania dostępnych na rynku ofert, w tym całkowita kwota kredytu i APR. Informacje takie będą również zawierać wskazanie co do obowiązku zawarcia umowy pomocniczej, o czym wspomina się w reklamie. Informacje takie są konsumentowi niezbędne do dokonania wyboru, gdyż APR zawierająca koszt ubezpieczenia będzie niewątpliwie wyższa niż ta, od której koszt ten odliczono. Przedmiotem informacji będą także prawa konsumenta oraz koszty, które się z tym wiążą (w szczególności prawo i koszty związane z przedterminową spłatą i wycofaniem się z umowy), tak by konsument mógł podjąć decyzję dotyczącą transakcji, mając pełną wiedzę na jej temat.

Pojęcie odpowiedzialnego udzielania pożyczek zawarte w art. 9 zostanie zmienione i przeniesione do części poświęconej informacjom przed zawarciem umowy. Wymaga się, aby podmioty udzielające pożyczek dokonywały oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie informacji ujawnionych przez tego ostatniego, a gdzie to właściwe, poprzez skorzystanie z baz danych. Jednocześnie sprawą bardzo ważną przy udzielaniu i zaciąganiu pożyczek jest to, aby kredytodawcy wypełniali obowiązek udzielania merytorycznych informacji przed zawarciem umowy oraz wskazywania spośród oferowanych przez siebie umów kredytowych tej, która w danym przypadku jest najbardziej odpowiednia pod względem rodzaju i wysokości kwoty całkowitej oferowanego kredytu.

Zatem projekt otrzymuje następujące brzmienie:

1. Kredytodawca, a także tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy stosują się do zasady odpowiedzialnego udzielania pożyczki. Odpowiedzialne udzielanie pożyczki oznacza, że kredytodawca, a także tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy są związani wymogiem wywiązania się ze swoich zobowiązań odnośnie do dostarczenia informacji przed zawarciem umowy, a kredytodawca związany jest wymogiem oceny zdolności kredytowej konsumenta na

podstawie dostarczonej przez niego informacji oraz, tam, gdzie jest to właściwe, na podstawie informacji z bazy danych.

W przypadku gdy umowa pozwala na zmianę całkowitej kwoty kredytu po dniu, w którym nastąpiło zawarcie umowy, kredytodawca zobowiązany jest uaktualnić informacje finansowe, będące w jego posiadaniu, i ocenić zdolność kredytową konsumenta przed wprowadzeniem jakiegokolwiek znacznej podwyżki kwoty kredytu.

2. W stosownym czasie, zanim konsument jest związany umową kredytową lub jakąkolwiek ofertą, kredytodawca oraz tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy dostarczają na papierze lub w innej trwałej formie niezbędne i istotne informacje potrzebne dla zawarcia przedmiotowej umowy kredytowej. Informacja ta odnosi się do:

- (a) poręczeń i wymaganego ubezpieczenia;
- (b) czasu trwania umowy;
- (c) kwoty, liczby i częstotliwości dokonywanych wpłat, przedstawionych tam, gdzie to możliwe, w formie harmonogramu płatności;
- (d) tam, gdzie ma to zastosowanie, kosztów prowadzenia zapisu transakcji płatniczych oraz kredytowych, kosztów użytkowania karty lub innego środka płatniczego zarówno dla transakcji płatniczych, jak i poboru kwot częściowych, oraz kosztów związanych ogólnie z transakcjami płatniczymi;
- (e) całkowitej kwoty kredytu oraz warunków pobierania kwot częściowych kredytu;
- (f) tam, gdzie ma to zastosowanie, stopy pożyczki, warunków stosowania tej stopy oraz jakiegokolwiek indeksu, jeśli takowy jest dostępny, lub stopy referencyjnej zastosowanej odnośnie do wstępnej stopy oprocentowania, a także czasu trwania, warunków i procedury różnicowania stopy pożyczki;
- (g) rocznej stopy oprocentowania oraz całkowitej kwoty kredytu, przedstawionych na podstawie reprezentatywnego przykładu. Do wiadomości konsumenta podaje się ponownie wszystkie finansowe dane i podstawy wyliczania owej stopy;
- (h) Do wiadomości podaje się koszty ponoszone przez konsumenta w momencie zawierania umowy kredytowej na rzecz osób innych niż kredytodawca lub pośrednik kredytowy, w szczególności notariusza, władz podatkowych, instytucji prowadzących wykazy hipoteczne, oraz ogólnie koszty nałożone przez organ odpowiedzialny za rejestrację i poręczenia. Jeśli obowiązkowym warunkiem otrzymania kredytu lub reklamowanej stopy procentowej jest dodatkowa usługa odnosząca się do umowy kredytowej, w szczególności ubezpieczenie, a jej koszt nie może zostać uprzednio określony, do wiadomości podaje się również w jasny, zwięzły i przyciągający wzrok sposób informację na temat obowiązku skorzystania z takiej usługi;
- (i) istnienia lub braku prawa do wycofania się z umowy, okresu, w którym można skorzystać z tego prawa oraz procedur wykonywania tego prawa;

(j) prawa do informacji na temat wyników skorzystania z bazy danych w celu oceny zdolności kredytowej, zgodnie z art. 9 ust. 2;

(k) prawa do przedterminowej spłaty i tam, gdzie ma to zastosowanie, kosztów z tego wynikających, wskazujących wysokość kwoty lub metodę obliczeniową;

(l) odsetek w przypadku nieterminowych płatności stosowanych z chwilą przekazania informacji zgodnych z tym przepisem oraz ustalenia co do jego dostosowania, a także opłat za niedotrzymanie terminu;

W przypadku powiadomień za pośrednictwem telefonii głosowej, określonych w art. 3 ust. 3 dyrektywy nr 2002/65/WE, informacja ta musi zawierać, oprócz informacji wymaganej zgodnie z tym przepisem, co najmniej elementy określone w podpunktach c), e) i g) niniejszego ustępu.

Wywiązanie się z obowiązku przekazania informacji, wynikającego z niniejszego ustępu, może nastąpić przez dostarczenie projektu umowy, zawierającego informacje zgodnie z art. 10.

3. W przypadku umowy, w której płatności dokonywane przez konsumenta nie są podstawą dla bezpośredniej amortyzacji całkowitej kwoty kredytu, ale stanowią kapitał przez okres i na warunkach określonych w umowie kredytowej lub w umowie pomocniczej, informacja przekazana zgodnie z tym przepisem musi zawierać jasne i zwięzłe oświadczenie, że takie umowy nie gwarantują spłaty całkowitej kwoty zaciągniętego kredytu, chyba że taka gwarancja jest dana.

4. Kredytodawca lub tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy starają się ustalić pośród umów kredytowych, które najczęściej oferują lub sporządzają, najbardziej właściwy rodzaj kredytu oraz wysokość kwoty kredytu, uwzględniając sytuację finansową konsumenta, zalety i wady oferowanego produktu oraz cel kredytu.

4.3.5. Informacje w trakcie umowy (popr. 79, 81, 84, 107)

Informacja zawarta w umowie kredytowej musi być wyczerpująca i zawierać wszystkie informacje przekazane na etapie przed podpisaniem umowy - z w pełni wyliczoną roczną stopą oprocentowania APRC (jako że na tym etapie bank posiada pełną wiedzę na temat wszystkich kosztów) oraz całkowitą kwotą kredytu – a także szczegółowe tabele amortyzacyjne w przypadku pożyczek ze stałym oprocentowaniem.

Należy wykazać opłaty za niedotrzymanie terminów spłat tak, aby konsument był w pełni świadomy konsekwencji.

W celu poprawy przejrzystości tekstu, zmieniony wniosek jasno wykazuje wszystkie wymogi odnośnie do informacji na temat umowy:

“1. Umowy kredytowe i umowy o poręczenie sporządzane są na papierze lub w innej trwałej formie.

Wszystkie umawiające się strony otrzymują własny egzemplarz umowy kredytowej. Poręczyciel otrzymuje własny egzemplarz umowy poręczenia.

Umowy zawierają informacje odnośnie do dostępu do pozasądowych procedur składania skarg oraz określają formalności, jakich trzeba dokonać, kiedy kredytodawca lub pośrednik kredytowy korzystają z tych procedur.

2. Umowa kredytowa w sposób jasny i zwięzły podaje:

- (a) imiona, nazwiska i adresy umawiających się stron, a także, gdy ma to zastosowanie, imię, nazwisko i adres pośrednika kredytowego;
- (b) poręczenia i wymagane ubezpieczenia;
- (c) czas trwania umowy;
- (d) kwotę, liczbę i częstotliwość dokonywanych wpłat;
- (e) wyciąg z rachunku w formie tabeli amortyzacyjnej, należne płatności oraz okresy i warunki płatności tych kwot w przypadku, gdy chodzi o amortyzację kapitału w ramach umowy kredytowej na czas określony;
- (f) wyciąg pokazujący okresy i warunki płatności stopy pożyczki i towarzyszące im stałe lub niestałe opłaty, jeśli opłaty i oprocentowanie mają być wypłacane bez amortyzacji kapitału;
- (g) koszty, ze wskazaniem ich przeznaczenia i wysokości, które nie są wliczone w roczną stopę oprocentowania, ale które są znane kredytodawcy lub pośrednikowi kredytowemu i mają być pokryte przez konsumenta, mianowicie oprocentowanie w przypadku nieterminowych płatności stosowane w chwili przekazywania informacji, a także ustalenia co do kar, opłat lub odsetek za zwłokę, odnoszących się do przekroczenia całkowitej kwoty kredytu oraz opłat za niedotrzymanie terminu;
- (h) całkowitą kwotę kredytu oraz warunki pobierania kwot cząstkowych kredytu;
- (i) finansowane towary i usługi tam, gdzie ma to zastosowanie;
- (j) tam, gdzie ma to zastosowanie, stopę pożyczki, warunki stosowania tej stopy oraz jakiegokolwiek indeks, jeśli takowy jest dostępny, lub stopę referencyjną zastosowaną odnośnie do wstępnej stopy oprocentowania, a także czas trwania, warunki i procedury różnicowania stopy pożyczki;
- (k) całkowitą kwotę kredytu konsumenta oraz roczną stopę oprocentowania, obliczoną w momencie zawarcia umowy kredytowej na podstawie wszystkich danych i założeń finansowych mających zastosowanie do umowy;
- (l) istnienie lub brak prawa do wycofania się z umowy, okres, w którym można skorzystać z tego prawa oraz procedurę wykonywania tego prawa;
- (m) prawo do przedterminowej spłaty, procedurę przedterminowej spłaty i tam, gdzie ma to zastosowanie, koszty z tego wynikające, wskazujące kwotę lub metodę obliczeniową;

(n) prawo do informacji na temat wyników skorzystania z bazy danych w celu oceny zdolności kredytowej, zgodnie z art. 9 ust. 2;

(o) procedurę, jakiej należy przestrzegać w celu wykonania prawa do wycofania się z umowy kredytowej;

p) informację na temat praw wynikających z art. 15, a także warunki wykonywania tych praw.

3. Umowa poręczenia zawiera informacje na temat maksymalnej gwarantowanej kwoty, a także na temat opłat za niedotrzymanie warunków, mających zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w ust. 2 lit. e)."

4.3.6. *Przepisy zawarte w istniejącym ustawodawstwie Wspólnoty*

Wstępny wniosek zawierał przepisy odnoszące się do obszarów zawartych w istniejącym ustawodawstwie Wspólnoty, w szczególności handlu obwoźnego⁴ (art. 5), ochrony danych (art. 8)⁵ (popr. 180) oraz nieuczciwych warunków w umowach (art. 15)⁶ (popr. 95). W świetle opinii Parlamentu Europejskiego Komisja proponuje, by nie obejmować obszarów, które są już zawarte w istniejących dyrektywach. Jednakże, pojawianie się w umowach nieuczciwych warunków specyficznych dla umów kredytowych sprawia, że niezbędne jest dodanie do Załącznika do dyrektywy w sprawie nieuczciwych warunków zapisów narzucających jako warunek pobierania kwot kredytu obowiązek pozostawienia pożyczonych kwot jako poręczenia lub depozytu, chyba że konsument otrzyma co najmniej takie samo oprocentowanie tego poręczenia lub depozytu jak roczna stopa oprocentowania (APR); zobowiązania konsumenta do zawarcia innej umowy z kredytodawcą lub osobą trzecią, chyba że jej koszty są wliczone w całkowitą kwotę kredytu; zobowiązania konsumenta do wyboru tego samego kredytodawcy w przypadku finansowania wartości końcowej i jakichkolwiek płatności końcowych wynikających z umowy kredytowej na zakup majątku ruchomego lub usług. Artykuł 15 na temat nieuczciwych warunków otrzymuje następujące brzmienie:

„Załącznik do dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich⁷ otrzymuje następujące brzmienie:

Warunki konsumenckiej umowy kredytowej (zgodnie z art. 2 lit. c) dyrektywy .../.../WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego, których celem lub skutkiem jest: (a) *nałożenie* na konsumenta, jako warunku pobierania kwot, obowiązku pozostawienia jako poręczenia, w całości lub części, pożyczonych lub przyznanych sum lub użycie ich, w całości lub części, jako depozyt lub

⁴ Dyrektywa Rady 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa.

⁵ Dyrektywa 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych.

⁶ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich.

⁷ Dz.U. L 095 z 21.4.1993, str. 29-34.

zabezpieczenie zakupu lub innych finansowych instrumentów, chyba że konsument otrzyma *co najmniej* takie samo oprocentowanie tego depozytu, zakupu lub zabezpieczenia, jak uzgodniona roczna stopa oprocentowania; (b) zobowiązanie konsumenta, przy zawieraniu umowy kredytowej, do zawarcia innej umowy z kredytodawcą, pośrednikiem kredytowym lub osobą trzecią, która została przez nich wyznaczona, chyba że jej koszty są wliczone w całkowitą kwotę kredytu.”

W odniesieniu do ochrony danych Komisja proponuje, by ustanowić, że dostęp do istniejących w Państwach Członkowskich prywatnych i publicznych baz danych musi być zagwarantowany na zasadach niedyskryminujących kredytodawców, oferujących swe usługi w więcej niż jednym państwie. Artykuł 8 wstępnego wniosku zostaje zatem całkowicie zastąpiony nowym artykułem w następującym brzmieniu:

1. W przypadku kredytu transgranicznego każde Państwo Członkowskie zapewni kredytodawcom z innych Państw Członkowskich dostęp do baz danych w tym Państwie Członkowskim na zasadach, które nie są dla nich dyskryminujące.
2. Na wniosek konsumenta i poręczyciela zostają oni bezpośrednio i bez żadnych opłat poinformowani o wynikach wykorzystania takich baz danych.

4.3.7. *Roczna stopa oprocentowania (APR) (popr. 23, 40, 194, 195, 197, 198)*

Dla celów informacyjnych przed zawarciem umowy, roczna stopa oprocentowania (APR) musi być jasna, przejrzysta, a podstawy jej obliczania powinny zapewniać konsumentom możliwość faktycznego porównania między różnymi ofertami kredytowymi. Reklama musi zawierać obrazowy przykład. Stopa wskazana w umowie musi zawierać koszt każdego obowiązkowego ubezpieczenia, niezależnie od tego, przez kogo jest oferowane.

APR będzie obliczana na podstawie „całkowitej kwoty kredytu”, która będzie zawierała wszystkie koszty dotyczące umów pomocniczych zawartych przez konsumenta z kredytodawcą lub za jego pośrednictwem w przypadku, kiedy takie umowy są wymagane do otrzymania kredytu lub reklamowanej stopy procentowej (zostanie to włączone do akapitu 19). W załączniku będą podane przykłady obliczeń.

Całkowita kwota kredytu otrzymuje następującą definicję w art. 2 (Definicje):

„całkowita kwota kredytu konsumenta” oznacza wszystkie koszty, w tym stopy pożyczki, prowizje i wszelkiego rodzaju opłaty, które musi ponieść konsument w związku z umową kredytową, zgodnie z jej warunkami, i które są znane kredytodawcy. Koszty związane z usługami pomocniczymi odnoszącymi się do umowy kredytowej, w szczególności składki na ubezpieczenie, są wykazane, jeśli taka usługa jest wymagana w celu uzyskania kredytu lub reklamowanej stopy procentowej, a umowa na tę usługę jest zawarta z kredytodawcą lub osobą trzecią, jeśli kredytodawca lub tam, gdzie ma to zastosowanie, pośrednik kredytowy zawarł ją w imieniu tej osoby trzeciej lub przedstawili konsumentowi ofertę lub usługę jako taką. Wylacza się natomiast koszty ponoszone przez konsumenta w chwili zawierania umowy kredytowej na rzecz osób innych niż kredytodawca lub pośrednik kredytowy, w szczególności notariusza, władz podatkowych, instytucji hipotecznych oraz ogólnie koszty nałożone przez organ odpowiedzialny za rejestrację i poręczenia.

Artykuł 12 (APR) zostanie zmieniony celem uwzględnienia tych zmian; w szczególności nie będzie się więcej odnosił do tego, co powinno być zawarte w całkowitej kwocie kredytu, ponieważ będzie to już w pełni zdefiniowane w art. 2.

4.3.8. *Prawo do przedterminowej spłaty*

Konsumentowi przyznaje się prawo do przedterminowej spłaty w każdym momencie obowiązywania umowy. W takich przypadkach „przysługuje mu prawo do odpowiedniej obniżki kwoty kredytu”. Jednakże, kredytodawcy przysługuje prawo do roszczenia sobie „sprawiedliwego i obiektywnego” odszkodowania, oprócz przypadku:

- umów kredytowych, w których okres dla określenia stopy pożyczki nie przekracza jednego roku;
- gdy spłata została dokonana zgodnie z umową ubezpieczeniową, mającą na celu zapewnienie standardowej gwarancji spłaty kredytu.

Zmiany te zostaną wprowadzone do art. 16 (Przedterminowa spłata).

Ponadto przedmiotowy akapit będzie precyzował, co oznacza „sprawiedliwy i obiektywny”; „Konsument powinien mieć prawo do wywiązania się ze swoich obowiązków przed terminem. W przypadku przedterminowej spłaty części lub całości zobowiązania kredytodawcy musi przysługiwać prawo jedynie do odszkodowania sprawiedliwego i obiektywnego. Obiektywne odszkodowanie stanowi rekompensatę za koszty poniesione przez kredytodawcę bezpośrednio związane z przedterminową spłatą; jest ono sprawiedliwe, jeśli uwzględnia interes obu umawiających się stron.

4.3.9. *Prawo do wycofania się z umowy (popr. 192)*

Konsumentom przysługuje prawo do wycofania się z umowy kredytowej w ciągu 14 dni. W art. 11 (Prawo do wycofania się z umowy) okres ten oraz odnośne zasady szczegółowe zostaną ujednoczone z dyrektywą dotyczącą sprzedaży usług finansowych na odległość⁸, aby uniknąć niespójności (w szczególności, kiedy kredyt konsumencki jest udzielany na odległość). Aby to uwzględnić, ust. 1 i 2 w art. 11 zostaną zmienione zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 i 2 wspomnianej dyrektywy.

Konsumenci muszą następnie zostać powiadomieni o kwocie pozostałej do spłacenia. Artykuł 11 ust. 3 zostanie zmieniony zgodnie z popr. 192, oprócz ostatniego zdania, które zostanie usunięte.

W ust. 4 tekst po wyrazach „umów kredytowych” otrzymuje następujące brzmienie: „zawartych za pośrednictwem usług świadczonych przez urzędnika, pod warunkiem, że urzędnik ten potwierdza, że konsument ma zagwarantowane prawa zgodnie z art. 5 ust. 2 i art. 10 ust. 2, ani do umów kredytowych objętych dyrektywą, które są zabezpieczone albo hipoteką na nieruchomości, albo poręczeniem powszechnie

⁸ Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość oraz zmieniająca dyrektywę Rady 90/619/EWG oraz dyrektywy 97/7/WE i 98/27/WE.

stosowanym do tych celów w Państwie Członkowskim, *ani umów unieważnionych na podstawie:[...]*”.

4.3.10. *Przekroczenie całkowitej kwoty kredytu (popr. 130)*

Przewidziane zostaną szczegółowe przepisy w przypadku przekroczenia całkowitej kwoty kredytu przy określonych warunkach. W ramach art. 25 wstępnego wniosku ust. 2 i 3 otrzymują następujące brzmienie:

1. W przypadku znacznego przekroczenia całkowitej kwoty kredytu przez okres obejmujący więcej niż jeden miesiąc kredytodawca powiadamia konsumenta, na papierze lub w innej trwałej formie, że przekroczył on kwotę kredytu oraz powiadamia go o kwocie, o jaką chodzi, stopie pożyczki i/lub o stosowanych karach, opłatach lub odsetkach za zwłokę.
2. Jakikolwiek znaczące przekroczenie całkowitej kwoty kredytu przez okres dłuższy niż trzy miesiące jest korygowane, w miarę potrzeby, przez zawarcie nowej umowy kredytowej uwzględniającej wyższą całkowitą kwotę kredytu.

4.3.11. *Pośrednicy kredytowi (popr. 162)*

Komisja zachowuje wstępną definicję pośrednika kredytowego. Jednakże, ustalenie zasad działalności i nadzoru tych pośredników powinno pozostać w kompetencji Państw Członkowskich. Tekst art. 28 (Rejestracja kredytodawców i pośredników kredytowych) otrzymuje następujące brzmienie:

Państwa Członkowskie dbają o to, by działalność kredytodawców i pośredników kredytowych była nadzorowana przez organy lub władze niezależne od instytucji finansowej lub podlegała odpowiednim uregulowaniom prawnym.

4.3.12. *Struktura aktu prawnego*

Przyjęcie niektórych poprawek, przegłosowanych przez Parlament Europejski, prowadzi zarówno do bezpośrednich, jak i pośrednich zmian we wstępnym wniosku. W celu zapewnienia przejrzystości wymagana jest zmiana układu i numeracji rozdziałów i artykułów.

5. **ZMIENIONY WNIOSEK**

Komisja, uwzględniając art. 251 Traktatu WE, wprowadza zmiany do swojego wniosku, zgodnie z powyższymi wytycznymi.